

VI WOLIŃSKIE
SPOTKANIA
MEDIEWISTYCZNE

26-28.08.2022 / WOLIN

70 1952-2022
LAT POLSKICH BADAŃ
ARCHEOLOGICZNYCH W WOLINIE

WOLIN
G M I N A

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

**MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY**

Polski Komitet Narodowy
Międzynarodowej Organizacji Zabytków
I C O M O S

Mamre

PATRONAT HONOROWY
WOJEWODA
ZACHODNIOPÓMORSKI
ZBIGNIEW BOGUCKI

Jubileuszowa konferencja „Miasta, które stworzyły Europę. 70 lat polskich badań archeologicznych w Wolinie”

Wczesnośredniowieczny Wolin stanowi punkt węzłowy historii środkowej i północnej Europy. Będąc w IX-XII wieku jednym z największych ośrodków rzemieślniczo-handlowych nad Bałtykiem, odegrał wielką rolę w dziejach państw północnej Europy. To wieloetniczne centrum stało się obiektem zainteresowania królów, posłów, a także dziejopisarzy łacińskich, arabskich i skandynawskich. Potęga miasta obrosła legendami o wikingach i twierdzy Jómsborg oraz zatopionym mieście – Winecie. Wolin był jednym z miast, które wpłynęły na oblicze Europy i ją stworzyły.

Polskie badania archeologiczne w Wolinie rozpoczęły się w 1952 roku. Od 1953 roku były prowadzone przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN. Przez 70 lat, pozyskano ogromną liczbę zabytków oraz danych, stanowiących pierwszorzędne źródła dla historii europejskiej. Zabytki prezentowane były na licznych wystawach zarówno w kraju jak i za granicą. Trzy pokolenia polskich naukowców w toku interdyscyplinarnych badań opublikowało setki prac, wpisując dzieje miasta na karty podręczników historii.

Jubileuszowa konferencja ma na celu podsumowanie tego bogatego w odkrycia okresu oraz podkreślenie roli jaką wczesnośredniowieczny Wolin odegrał w historii północnej Europy. Odbędzie się ona w ramach VI Wolińskich Spotkań Mediewistycznych, których tradycją jest prezentowanie dziejów wolińskiego ośrodka w szerszym kontekście badań nad średniowieczem. W trakcie konferencji zaprezentowane zostaną dotychczasowe osiągnięcia, trwające obecnie prace oraz przyszłe kierunki badań nad fenomenem, jakim był wczesnośredniowieczny Wolin. Jednocześnie podjęte zostaną rozważania na temat roli wczesnośredniowiecznej urbanizacji w kształtowaniu oblicza ówczesnej Europy. Planowana konferencja będzie świętem polskiej nauki, jej międzynarodowej promocji oraz spotkaniem wiodących europejskich

naukowców badających wczesne średniowiecze. Jednocześnie zostaną zainicjowane obchody 70-lecia działalności Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, które przypadają na rok 2023. Przewidziano wygłoszenie 19 referatów ukazujących zarówno wyniki badań nad wczesnośredniowiecznym Wolinem, jak też dotyczących innych ważnych ówczesnych ośrodków miejskich północnej Europy. Referaty będą punktem wyjścia do dyskusji nad tematem konferencji, a także do debaty z udziałem polskich i zagranicznych naukowców. Z tego powodu stosunkowo niewielka liczba referatów jest równoważona uczestnictwem licznych badaczy z całej Europy (Norwegia, Dania, Szwecja, Niemcy, Ukraina, Hiszpania), którzy wezmą aktywny udział w dyskusji i poznają dokonania polskiej nauki.

Konferencja odbywać się będzie w miejscu projektowanego nowego muzeum wolińskiego. Ze względu na wielkie, paneuropejskie znaczenie dziejów miasta, Muzeum Regionalne im. Andrzeja Kaubego w Wolinie wraz z Instytutem Archeologii i Etnologii PAN w Wolinie, ICOMOS Polska, Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków oraz władzami miejskimi podejmują starania, aby wpisać miasto na listę Pomników Historii oraz Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jubileuszowa konferencja zwiększy zasięg tych działań. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem przez wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. dr. hab. Piotra Glińskiego, Wiceministra Infrastruktury Marka Gróbarczyka oraz wojewodę zachodniopomorskiego Zbigniewa Boguckiego

Obrady będą tłumaczone symultanicznie (polski-angielski; angielski-polski), zostaną utrwalone na video oraz nowatorską metodą tzw. graphic recording. Każdy z referatów zostanie przedstawiony graficznie, co umożliwi przystępną prezentację jego wyników w Internecie, zaś oryginał rysunkowy zostanie złożony w Muzeum Regionalnym im. Andrzeja Kaubego w Wolinie. Wystąpienia zostaną wydane drukiem w tomie pokonferencyjnym, który może stać się punktem odniesienia dla badaczy wczesnego średniowiecza w Europie.

VI WOLIŃSKIE
SPOTKANIA
MEDIEWISTYCZNE

26-28.08.2022 / WOLIN

PROGRAM

PIĄTEK / 26.08

8.00–9.00 śniadanie w miejscu zakwaterowania

9.00–11.00 rejestracja uczestników konferencji

11.30–12.00 otwarcie konferencji

12.00–12.25 Wstęp do wczesnośredniowiecznej urbanizacji europejskiej / dr hab. prof. IAE PAN Mateusz Bogucki (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa, Polska)

12.25–12.50 70 lat badań archeologicznych w Wolinie. Przebieg, wyniki, przyszłość / dr Wojciech Filipowiak (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Wolin, Polska)

12.50–13.15 Wolin „opulentissima civitas Slavorum” - dziedzictwo europejskie i światowe... / Marek Konopka (Polski Komitet Narodowy Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS-Polska, Warszawa, Polska)

13.15–13.40 dyskusja

13.40–14.40 lunch

14.40–15.05 Wolin i wczesnośredniowieczne emporia na połabskim wybrzeżu – podobieństwa i różnice we wczesnym modelu urbanizacji / dr hab. prof. US Felix Biermann (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin, Polska)

15.05–15.30 Wolin a wczesne państwa południowego wybrzeża Bałtyku w X-XII w. (Polska, Pomorze) / prof. dr hab. Marian Rębkowski (Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Szczecin, Polska)

15.30–15.55 Morski ośrodek handlowy w Wolinie w okresie wczesnośredniowiecznej urbanizacji i jego kulturowy potencjał dla współczesnego planowania urbanistycznego / prof. Sunhild Kleingärtner (Deutsche Bergbau Museum Bochum, Bochum, Niemcy)

15.55–16.20 dyskusja

16.20–16.40 podpisanie listu intencyjnego w sprawie wpisania Wolina na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz wspólne zdjęcie uczestników konferencji

16.40 koniec pierwszego dnia konferencji

19.00 bankiet w Centrum Słowian i Wikingów Wolin-Jomsborg-Vineta

SOBOTA / 27.08

8.00–9.00 śniadanie w miejscu zakwaterowania

9.30–9.55 Znaczenie legendy o Jomsborgu dla dziejów Wolina / dr hab. prof. UŚ Jakub Morawiec (Uniwersytet Śląski, Katowice, Polska)

9.55–10.20 Wolin i legenda Winety / prof. dr hab. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów, Polska)

10.20–10.45 Urbanizacja w epoce wikingów w centrum Rusi Kijowskiej (Kijów – obwód czernihowski) / mgr Natalia Khamaiko (Instytut Arkheolohiyi Natsional' noyi Akademiyi Nauk Ukrayiny, Kijów, Ukraina)

10.45–11.20 dyskusja

11.20–11.40 przerwa na kawę

11.40–12.05 Urbanizacja w epoce wikingów i handel dalekosieźny / dr Irene Baug (Universitetet i Bergen, Bergen, Norwegia)

12.05–12.30 Między morzami... Nowe badania nad rozwojem produkcji rzemieślniczej i sieci handlowych w porcie Hedeby w epoce wikingów / dr Volker Hilberg (Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloß Gottorf, Schleswig, Niemcy)

12.30–12.55 Birka – miasto wikingów i światowe dziedzictwo. Aktualne badania i debata naukowa (2000-2022) / prof. Sven Kalmring (Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, Schleswig, Niemcy)

12.55–13.20 dyskusja

13.30–14.30 lunch

14.45–17.00 debata: Przyszłość przeszłości Wolina. Jak chronić, jak badać, jak udostępnić, jak połączyć z rozwojem współczesnego miasta /
prowadzenie prof. dr hab. Andrzej Buko

17.00 koniec drugiego dnia konferencji

19.00 kolacja w miejscu zakwaterowania

NIEDZIELA / 28.08

8.00–9.00 śniadanie w miejscu zakwaterowania

9.30–9.55 Civitas et continua. Formowanie się sakralnych centrów
plemiennej ekumeny w miastach Słowian połabsko-pomorskich /
prof. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, Polska)

9.55–10.20 Sieć kontaktów Ribe w epoce wikingów /
prof. Søren M. Sindbæk (Aarhus Universitet, Aarhus, Dania)

10.20–10.55 Miejsca nieopisane przez kronikarzy. Ostatnie badania
archeologiczne na Saaremie w pobliżu wschodniego wybrzeża Morza
Bałtyckiego / dr Marika Mägi (Tallinna Ülikool, Tallin, Estonia)

10.55–11.20 dyskusja

11.20–11.40 przerwa na kawę

11.40–12.05 Od planu miasta do żywej społeczności miejskiej. XI-XII-
wieczne Bergen w zachodniej Norwegii / prof. Gitte Hansen (Universitetet
i Bergen, Bergen, Norwegia)

12.05–12.30 Ostatnie wyniki badań nad Truso / dr Marek Jagodziński
(Historyczne i Archeologiczne Muzeum w Elblągu, Elbląg, Polska)

12.30–12.55 Powstawanie miasta. Trondheim od portu przeładunkowego
do ośrodka miejskiego ok. AD 900-1050 / prof. Axel Christophersen (Norges
teknisknaturvitenskapelige universitet, Trondheim, Norwegia)

12.55–13.20 Wolińskie muzeum, jego kolekcja i przyszłość /
mgr Karolina Kokora (Muzeum im. Andrzeja Kaubego w Wolinie, Wolin, Polska)

13.30–13.55 dyskusja

14.00–15.00 lunch

15.20–17.00 dla chętnych: zwiedzanie Wolina z przewodnikiem

ORGANIZATORZY:

Gmina Wolin

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Muzeum Narodowe w Szczecinie

Muzeum Regionalne im. Andrzeja Kaubego w Wolinie

PATRONAT HONOROWY:

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
prof. dr hab. Piotr Gliński,

Wiceminister infrastruktury, sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. gospodarki wodą
oraz inwestycji w gospodarce morskiej i wodnej Marek Gróbarczyk,

Wojewoda zachodniopomorski Zbigniew Bogucki

PATRONAT:

ICOMOS Polska

KOMITET ORGANIZACYJNY:

Prof. dr hab. Marian Rębkowski (IAE PAN, Polska) - przewodniczący

Prof. dr hab. Andrzej Buko (IAE PAN, Polska)

Prof. Søren M. Sindbæk (Aarhus University, Dania)

Dr hab. prof. IAE PAN Andrzej Janowski (IAE PAN, Polska)

Ewa Grzybowska (Burmistrz Miasta Wolina, Polska)

Dr Wojciech Filipowiak (IAE PAN, Polska)

Karolina Kokora (dyrektor Muzeum Regionalnego im. Andrzeja
Kaubego w Wolinie, Polska)

SEKRETARZ KONFERENCJI:

Dr Wojciech Filipowiak

e-mail: w.filipowiak@iaepan.szczecin.pl

tel. 513-014-879

PRZYDATNE INFORMACJE:

Konferencja odbywać się będzie w piwnicach zamku książąt pomorskich, znajdujących się pod Centrum Współpracy Międzynarodowej - Dworkiem Wolińskim.

Uczestnicy konferencji zakwaterowani będą w trzech lokalizacjach:

a) Centrum Słowian i Wikingów Wolin-Jomsborg Wineta, adres: Reclaw 37, 72-510 Wolin, kontakt: Wojciech Celiński, tel. + 48 693 391 543

b) Hotel Marina Wolin, adres: ul. Mostowa 1, 72-510 Wolin, kontakt: +48 530 101 602

c) Dom Wczasowy Eden, adres: ul. Nowowiejska 20, 72-513, Wiselka, kontakt: +48 603 974 972

Informacje o miejscu zakwaterowania zostaną przekazane uczestnikom drogą mailową.

Uwaga: Uczestnicy konferencji mający zakwaterowanie w Domu Wczasowym Eden w Wiselce będą mieli zapewniony transport autobusem rano i wieczorem.

Śniadania i kolacje będą podawane w miejscu zakwaterowania, natomiast lunch w pobliżu miejsca konferencji.

Z pytaniami lub prośbą o pomoc proszę zgłaszać się do:

dr Wojciecha Filipowiaka - sekretarza konferencji - tel. +48 513 014 879,

a w trakcie konferencji także do:

Szymona Mitelszteta - obsługa konferencji - tel. +48 791 874 540

Natalii Antczak - obsługa konferencji - tel. +48 698 244 484

Muzeum Regionalne im. Andrzeja Kaubego
ul. Zamkowa 24, 72-510 Wolin

Pracownia Archeologiczna przy Ośrodku Archeologii Średniowiecza
Krajów Nadbałtyckich Instytutu Archeologii i Etnologii PAN
ul. Zamkowa 16, 72-510 Wolin

↑ WISŁKA ok. 19 km
NOCLEG

MIEJSCE KONFERENCJI

Marina Wolin
NOCLEG

Wolin

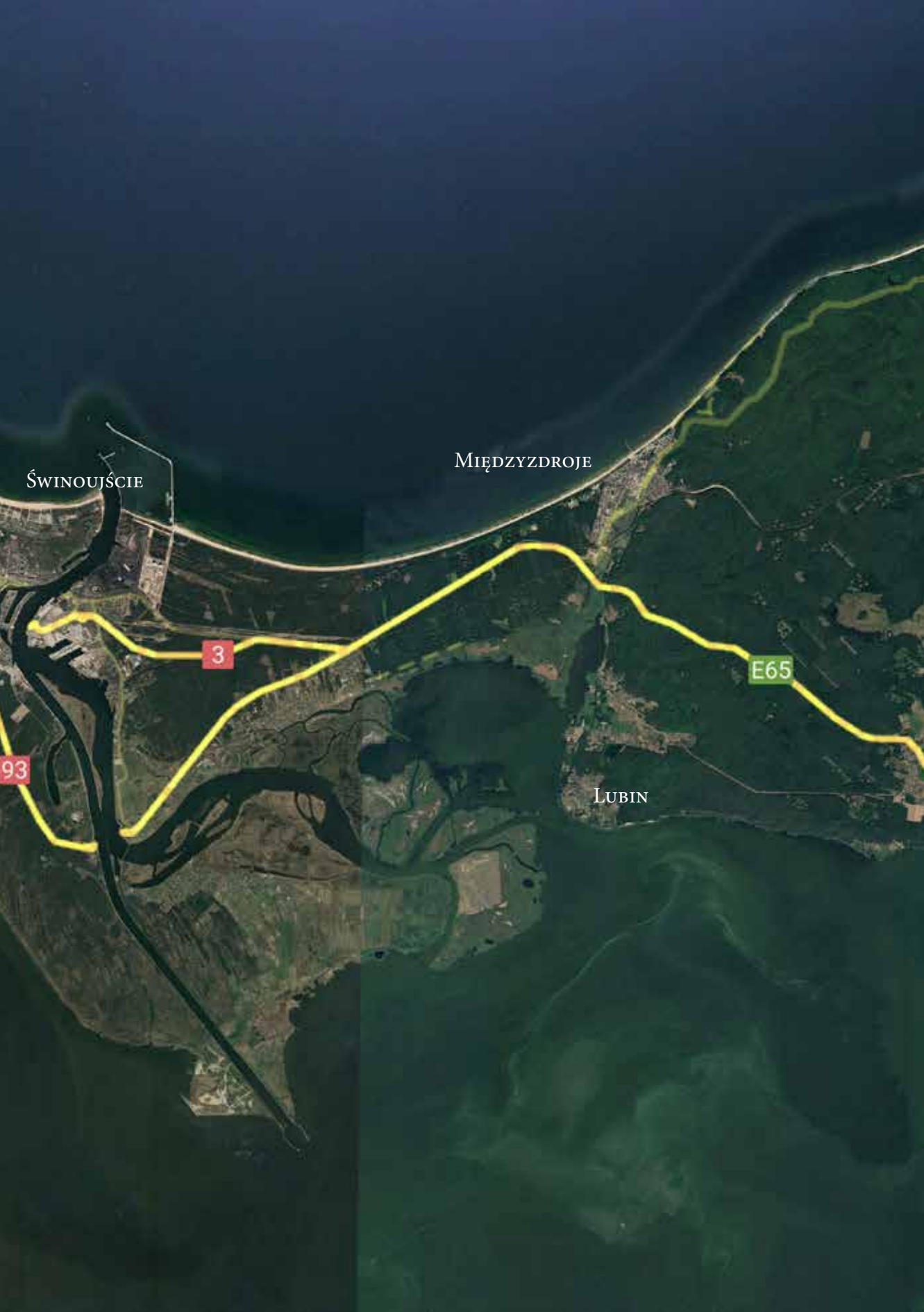
Zamkowa

Zamkowa

Centrum Słowian i Wikingów
Wolin-Jomsborg-Vineta

**NOCLEG
BANKIET**

ŚWINOUSCIE

MIĘDZYDROJE

3

E65

93

LUBIN

KAMIEŃ POMORSKI

WISEŁKA
NOCLEG

WYSPA WOLIN

3
WOLIN
MIEJSCE KONFERENCJI
NOCLEG
BANKIET

S3

trasa do Szczecina
i lotniska w Goleniowie ↓

